

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,
1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 27 Iulie st. v.

Luăm cele ce urmează din „Pesti Napló”, nu noi înșine le dăcem:

Este dreptate în Ungaria?

Nu este; scie ori și cine, cine a căutat-o.

Pentru guvernul lui Tisza și justiția e un mijloc de corupție. Aci îi este permis administrației să calce liberă în picioare justiția. Pentru scopuri politice de partid se poate suci legea, se poate rupe în bucăți legea penală. Om din partidul opozițional n'are să caute dreptate nicăiri în Ungaria.

Deoarece nu află nicăiri.

Sînt destule exemple pentru aceasta, dar' exemplul dela Hont e mai clar ca soarele. Acesta e comitatul de model în toate abuzurile, sub scutul ministrului de interne.

Întreagă țeara își aduce încă aminte de alegerile dela Hont. În al optsprezecelea an al libertății constituționale maghiare (?) pe cetățenii cari au voit să votiseze cu opoziția la mandatul autorităților: 'i-au împărșiat, 'i-au prins, 'i-au condus în arestul comitatens înlăntuiți, 'i-au bătut, 'i-au rănit sângerându-'i. Pașalele turcesci n'au tractat mai fără îndurare cu poporul.

Oamenii vătămăți și bătuți pe nedreptul au mers să caute dreptate.

Au venit la Regele. Dar' nu 'i-au lăsat în audiență pe cei ce voiau să se tânguească, consilierii Regelui le-au spus, că aceasta e o cestiune de alegere, că nu aparține Regelui, că constituționalicese are să judece dieta asupra alegerilor.

S'au adresat dietei. Comisiunea cenzurătoare a dietei a dispus investigațiunea, Virgil Szilagyi a și ținut-o, răspundă înaintea lui Dău pentru jurământul seu. Au verificat alegerea; pe oamenii cu plângerea 'i-au respins cu aceea, ca să se adreseze judecătoriei ordinare în cauza vătămărilor lor.

Au mers la tribunal. 'Și-au predat în toată regula în scris acușele și tribunalul a predat acușă judeului instructor. E totuși dreptate în Ungaria!

Vorbă să fie! Nu este.

Judele instructor ascultă partidele, citează martorii, ia fasiunile la protocol, reeșă că totul e precum s'a spus: Gavriil Draskoczy, adiunctul solgăbirăesc din Nyeke, a interzis adunarea de popor insinuată în toată regula; a alungat cu gendarmeria poporul din curtea lui Ernest Boróczy; solgăbirăul Emeric Hodossy, a închis pe basa suspectării de vătămărire de onoare și aprindere pe învățătorul din Kesihocz, Meinhardt Siebert, pe care primarele numai acum 'l-a premiat pentru serviciul seu zelos din decursul alor șese-sprezece ani, 'l-a întemnițat pe de ce zile; tot asemenea solgăbirăul Emeric Hodossy a dispus să prindă pe proprietarul Aselm Bendik, un urmaș al unei familii onorabile din comitatul Hontului și stimată de toți, dimpreună cu cinci soți ai lui, locuitorii din Kökesz, noaptea la 11 oare la locuințele lor, 'i-a dus la Ipolyság în formă de arestanți, dintre acestia pe Ioan Bójtös 'l-au palmuit. Toate aceste s'au constatat la judele instructor în mod oficios pe baza fasiunilor de martori. Că s'au constatat și că aieve s'au întemplat, că s'au săvârșit fără nici o basă de drept, reese din sentința dela 29 Iunie 1885 nr. 916 a tribunalului din Ipolyság, din „motive“.

Ce dăce acest verdict? Vorbesce astfel:

1. „Conform celor mărturisite în contra adiunctului solgăbirăesc Draskoczy prin aceea, că a oprit fără motive și pe nedrept ținerea adunării de partid; mai departe, fiindcă în urma dispoziției sale generale a provocat intrarea cu forța și pe nedreptul a gendarmilor în curtea lui Ernest Boróczy: s'a statorit abus de puterea oficială în înțelesul § 475 al codului penal.

2. „În acusa lui Meinhardt Siebert contra solgăbirăului Emeric Hodossy, tribunalul a constatat: „deoare-ce nu s'au putut aduce dovezi nici despre vătămărea onoarei judecătorului, nici pentru amenințarea cu aprindere, ci această faptă penală numai s'a presupus în contra acusatului, ceea-ce nu ofere basă pentru deținerea cuiva; deoarece-ce e oprit a deține pe cineva numai pe presupuneri și deoarece conform § 40 al codului penal, săvârșitorul unui astfel de delict se poate pedepsi numai cu bani, — de aceea solgăbirăul n'a fost îndreptățit a-l deține pe acusat și a-l condamna la de ce zile de închisoare; în fine fiindcă solgăbirăul acusat a desconsiderat în mod volnic regulamentul de sub nr. 38,547 din 1880 al ministrului de interne privitor la drepturile acusatului: pe basa acestora e de a se privi ca constatat delictul săvârșit în contra § 193 referitor la libertatea individuală“. Astfel judecătoria: Pinter, președinte, Hubay notar.

3. „În cauza lui Aselm Bendik și a celor cinci soți s'a constatat în decursul cercetării, că întru adevăr solgăbirăul Emeric Hodossy 'i-a tîrît noaptea la 11 oare cu gendarmii la locuința sa privată, că acolo, deși 'i-a ascultat, dar' nu a luat protocol în regulă decât numai mai târziu, că nu 'i-a făcut atenți la dreptul lor de recurs, că 'i-a dejudecat în contra legii la închisoare pe 10 zile și deținându-'i până dimineața închiși în un coteș puturos la olaltă cu găinile, a doua zi 'i-a escortat la Ipolyság cu gendarmii:

S'a adus sentința, că

„Deoarece înșe atât delictele săvârșite în contra §-lui 193 al codului penal, cât și cele contra §-lui 475 al aceleiași legi, sînt de a se urmări din oficiu, ear' acuatorul public, procurorul reg., n'a intențat acușă în contra nici unuia dintre delicturile aceste, din această cauză în lipsă de basă de acușă, procederea penală ulterioară a trebuit sistată“.

Eată aci e batjocorirea dreptății.

Toată acusa e dreaptă, toate sînt dovedite în fața tribunalului, legea nu îndreptățese, ci din contra obligă și cere ca delicturile de abus cu puterea oficială să se urmărească din oficiu: dar' procurorul reg. nu începe acusa, din contra cere, chiar' sistarea afacerii, în contra convingerii sale, permite a se sista procedura penală în lipsa de basă de acușă penală.

Mai e un exemplu asemenea acestuia în Europa?

Aceasta înseamnă, că în Ungaria dreptul, onoarea, libertatea individuală, întregitatea corpului fiecărui cetățean, sînt puse la dispoziția abuzurilor puterii oficiale fără nici o restricțiune. În contra acesteia nu e dreptate nici la tribunal, nici în dietă, nici la Regele.

Sîntem puși cu toții la dispoziția volniciei gendarmului, a solgăbirăului și a procurorului reg.

Aceasta e libertatea în praxi. Astfel e justiția maghiară.

Astfel e procuratura reg. ungară. Unealtă oarbă în mâna guvernului, înaintea căruia dreptatea și păcatul e după cum le iai.

... Ce folosese acum independența judecătorilor? ... Ce deosebire e între Ungaria și imperul Țarului sau al marelui Vezir? ...

Sub titlul „Incidentul dela Hont“ — „Pesti Napló“ continuă a se ocupa cu această afacere scărboasă. Extragem din acest articol lung următoarele:

Triste stări pot să domnească în țeara, unde s'a putut falsifica întru atăta acel mare principiu, principiul de acuzare, care s'a adus în procedura penală modernă tocmai în interesul justiției, încât să se folosească pentru returnarea domniei dreptății și pentru asigurarea nepedepsirii faptelor dovedite evident ca punibile.

La alt loc articolul din „Pesti Napló“ dăce:

Decât că garanțele morale 'și-au perdut la noi, precum se vede, ori-ce preș. Responsabilitate, controlă parlamentară, frica de vocea țiaristică, — cine dă la noi ceva pe aceasta? Că aceste nu-'l spărie nici pe guvern, nici pe procurorul reg. dela faptele cele mai contrare dreptului, că nici unul nu-'și bate capul nici cu musturarea conștiinței judecătorești, nici cu timbrarea mărșavă a independenței judecătorești, am experiat-o cu durere.

Revistă politică.

Sibiu, 27 Iulie st. v.

Presa engleză e preocupată de declarațiile lordului Salisbury, pe care le-a făcut în ședința casei de sus dela 4 August n. Salisbury dăce, că după înțelegerea stabilită, Merușacul trebuie să rămână Afghanistanului și Pendjehul Rusiei. Nimic nu s'a întemplat, ce poate turbura acea înțelegere. Relativ la pasul Zulficar guvernul englez pretinde, că el a fost cedat Merușacul Afghanistanului dând asigurare în înțelesul acesta și Emirului. Anglia se privește atât pe sine cât și pe Rusia legată de această promisiune. El, Salisbury, nu poate spune, ceea, ce va cugeta Rusia în privința aceasta, poate înșe asigura, că Rusia nu împărțesece păreriile Angliei. Anglia va continua cu activitate întărirea frontierei afgane, și nu se va abate dela această îndeletnicire prin nisce relațiuni trecătoare. În sfârșit dl Salisbury declarase, că guvernul nu proiectează ocuparea unor poziții strategice în interiorul Afghanistanului.

Cu toate, că foile engleze dau acestor declarații coloritul unor tendențe loiale, pacifice, se pare, că în amândouă părțile există oare-care neîncredere, și îndeosebi diarele rusesci se folosesc față cu dl Salisbury de un astfel de limbaj, care dovedese pe deplin cât preș pun Rușii pe asigurările de pace ale actualului premier englez. Prelungă aceea, că Rusia ear' își îmulțesece trupele la granița afgană, „Nowosti“ din Petersburg o spune verde, că poate Salisbury să vorbească ce va vrè, Rusia totuși scie, că conflictul între Anglia și ea e neevitabil.

Cu privire la cestiunea egipteană, se comunică din Paris, că deși Sultanaul n'a respins în mod categoric ofertul unei alianțe mai strînse cu Anglia, a făcut însă astfel de obiecțiuni, care sînt sinonime cu o respingere formală. Sul-

tanul să fi dîș, că el voiesce să respecte tractatele și politica sa a fost întotdeauna evacuarea Egiptului decătră Englezi, deoarece el nu vede nici un avantaj în tr'aceea, că oare-care putere își câștigă înainte de toate preponderanța în Egipt.

Se vorbia în zilele din urmă mult și despre aceea, că între cabinetul englez și italian sînt în curgere negocieri în ceea-ce privesce o comună expediție militară la Sudan. Foile din Londra declară de false scirile aceste și spun, că cabinetul englez numai după aplanarea cestiunii afgane va fi în stare să iee hotărîri definitive cu privire la Sudan.

Relativ la mișcările din Peninsula-Balcanică „Pol. Corr.“ primesece scirea din Niș că Muntenegrinii, care au emigrat în timpul din urmă în număr mare în Bulgaria și Macedonia, nu s'au așezat în centrul acestor țeri, unde au cea mai bună ocaziune de a-'și afla ocupațiune, ci în districtele cele mai lipsite de comunicație dela granița sârbească. Faptul acesta, precum și observarea, că și emigrații sârbi în Bulgaria 'și-au părăsit domiciliile și s'au apropiat de granița, se comentează astfel, ca și când scopul final al acestei aparițiuni e o desvîlire desvîrșită a agitațiunii pe Peninsula-Balcanică, ceea-ce se întărește și prin hârtii aflate în Serbia.

Administrațiunea maghiară.

„Luminătorul“ dela 7 August n. publică următoarea corespondență din Beiuș:

„La 31 Iulie, cam cătră seară o veste dureroasă străbate ca fulgerul toate stradele Beiușului. De pe buzele fiecărui om aușiam rostindu-se următoarele cuvinte: notarul din Budareasa S. Mangra s'a sinucis! N'a creșut nime, până-ce n'a vèșut trista și dureroasa realitate! Notarul Mangra era stimat din partea Românilor, ca un bărbat consciu de chemarea sa, ca om onest, ca un funcționar diligent și conscientios. Causa sinuciderii: Acest notar un an întreg a fost suspins din postul seu decătră viteazul și nesațiosul solgăbirău Beliczey, după sfatul infalibilului și înțeleptului Benedek, prietinel de cruce al Jupiterului cu ochelari verși din Budapesta: Tisza. Motivil suspinderii a fost naționalitatea, românitatea sinucisului. Abia 5 luni trecuseră de când a fost repus în postul seu și acum ear' se vèșu amenințat cu suspindere!

„Sinucisul notar Mangra într'o epistolă lăsată de dînsul, își istorisece nefericirea sa, motivându-'și sinuciderea în următorul mod: „De 5 ani încoaci eram persecutat de solgăbirău până în fine fuseiu suspendat din post. După multe alergări și după-ce 'mi-am dat toată averea, cam de 5000 fl., fuseiu repus.“ Ultima neplăcere, cu care s'a umplut păharul amărăciunilor, o descrie cam în următorul mod: „Astăzi am fost la solgăbirău și 'i-am dus doi porci; el nu s'a îndestulit cu atăta, ci m'è întîmpină cu următoarele cuvinte: În urma țerquelei noastre trebuie să-'mi dai 3 porci. — Ei bine, dle, dar' nu vești, că sînt sărac lipit, și acum nu-'ți pot împlini dorința până mai târziu. — Nu? vei vedè dar' urmările! Astfel v'etemat până în suflet și îngrozindu-m'è de o nouă destituire, m'am hotărît să mor.“

„Chilia, în care zăcea tăvălit în sânge bietul notar, era umplută de prietini și cunoșcuții lui; în acel moment când un domn ceti epistola lui, ajunse și solgăbirăul și se repeși drept la acel domn, voidn a o rumpe epistola în bucăți. Însè nu isbuti ci se duse afară, precum a venit: furios. Mai pe urmă a făcut dl solgăbirău încercări cu gendarmeria ca să răpească numita epistolă, fără

succes. Sărmanul sinucis încă e în viață, îndurând cumplitele dureri ale glonțului; medicii afirmă că abia după 3—4 zile va muri.

Dacă e adevărat, apoi întru adevăr e înfiorător!

Conferența notabililor sârbi

Sub acest titlu aduce „Budapester Tagblatt“ în numărul seu dela 5 l. c. n. un prim-articol, din care reproducem următoarele:

Pe timpul când programul din Becicherecul-mare era încă devisa conducătoare aproape a întregii naționalități sârbesce, aceasta aparținea în convingerile și năzuințele sale partidului independent. Evident că aceasta i-a fost foarte neplăcut ministrului-president, cu atât mai neplăcut, cu cât opoziția contra lui și a sistemului seu se măria tot mai tare în comitatele curat maghiare și i-a venit înainte de toate în minte de a crea un contrapond în cercurile electorale cu populațiune mixtă. Cu Maghiarii din Makó și Dobrișin, din Kecskemét și Seghedin nu putea isprăvi atât de ușor. În cercurile cu populațiune mixtă însă putea opera cu toată gravitatea la influențarea alegătorilor tot aparatul guvernului dela comitate-suprem până la cel din urmă pandur, deoarece această procedură se putea înfrumuseța cu mantaua salvării patriei de agitațiuni de înaltă trădare! Pe acel timp înfloria pretutindenea marea ceată a mântuitorilor patriei. Dacă se întâmpla în Neoplanta vre-o bătaie în birt, dacă spărgea în Panciova vre-un bețiv nise ferestri, dacă se întâmpla în Chichinda-mare vre-o adunătură de oameni, cu ocaziunea cărora poliția aresta câte pe un turburător, îndată scena, ca și care se întâmplă în fie-care oraș, baremi de șapte ori pe săptămână, era timbrată ca demonstrațiune sârbească și salvatorul statului numit special pentru astfel de scopuri, da spre capitală câte o depeșă înfiorătoare atât guvernului, cât și țărelor, și enara lucruri înfricoșate depre pericolul, în care a fost patria și cum s'a întâmplat, că numai prin precauțiunea și energia aceluia s'a delăturat un pericol mare. Respectivul scia bine că rapoartele sale sunt primite totdeauna și că nu se vor examina de tot strict în respectul exactității. Sârbi din Ungaria se vedeau puși în o stare formală de asediu; ei nu mai puteau vorbi și face nimic, ce se nu li se socotească ca trădare de patriă, și acest cântec li se cânta lor și altora atâta, până când mai și ei înșiși credeau și până când s'a provocat în contra lor o neîncredere adâncă în celelalte popoare.

O astfel de stare trebuia să-i fie nesuferită unei părți a poporului sârbesc, dacă va ține mai îndelungat, și s'a deșteptat în ea înclinarea

de a eși din această izolare pentru a scăpa de aceste șicane necurmte. Ca orator al acestei grupe a pășit Nica Maximovics, un om expert, priceput în treburile politice. El a declarat că Sârbi ar lucra înțelepțesce, dacă ar curma cearta pentru poziția de drept a Ungariei precum se poartă aceasta de stânga extremă. . . . Pe basa acestor veleități s'a născut conferența diu Chichinda-mare și deja se și credea, că elementelor mijlocitoare le va succeda a rezolva disonanțele existente și a afla un *modus vivendi*, care le-ar permite Sârbilor a trăi ca și ceilalți cetățeni ai statului, liber și neatacați. Pentru acest preț aceia ar fi fost înclinați a-și jertfi chiar și poziția lor politică de partid de până aci, deoarece credeau că prin aceasta s'ar uni amândouă partidele sârbesce și ar pute lucra în unire la desvoltarea intereselor lor economice și culturale.

Guvernul însă nu avea de cuget de a-i rupe pe Sârbi dela partidul independent și a-i face aderenți ai transacției dreptului de stat; el voia să-i tragă simplu ca pe nise aderenți în castrul seu. Svetozar Cassapinovici, fostul amic și comilon al lui Miletici și neobositul opoziționalist de odinioară, a fost acela, în care s'a petrecut această transferare. El s'a făcut oratorul acestor veleități ale guvernului și a reprezentat opiniunea, că dacă Sârbi voiesc să dobândească dela guvern autonomia lor, și Ddeu mai scie câte, trebuie să treacă și dinșii cu steagurile fălăinde în castrul mamelucilor. La aceasta însă nu s'au legat Sârbi; a-și vinde direct convicțiunile lor politice obligându-se a merge morțiș cu un guvern, care până acum nu a prestat nimic bun, — aceasta n'au voit-o, n'au putut-o și când pescarul astut, Coloman Tisza, și-a aruncat unghișile în toate părțile moină pe un ul după altul prin titule și funcțiuni, abia acum a observat Sârbi independenți, unde duce întreg planul, au întrerupt negocierile și s'au reîntors — pentru-ca să nu peardă mai mulți din șirurile lor — la programul din Becicherecul-mare. Conferența din Chichinda a avut dar' efectul opus de ceea-ce se intenționa prin ea: din două partide sârbesce s'au făcut trei și confusiunea era mai mare ca ori-și-când.

Dar' guvernul n'a renunțat la osteneala de a-i câștiga pe Sârbi pentru partidul seu. El a spriginit pe patriarchul Angyelic în nisuițele sale de a da singur clerului dreptul de dispunere asupra bisericii și a scolii și a delătura astfel ca totul elementul laic; din constituțiunea democratică a bisericii lor, precum e și ceea a bisericii reformate, avea să se facă una ierarhică. Fieșce că poporul sârbesc s'a opus unui astfel de început monstruos și a făcut totul ce-i sta în putere pentru a dejoca acest plan. Dar' o preoțime, care se opune turmei sale e un lucru netrebnic, pentru aceea trebuiau câștigați cu ori-ce preț câțiva laici, care ar fi înclinați a lucra între ori-ce împregiurări amăsurat

intențiunilor guvernului. Astfel s'a scociorit dar' așa numita conferență a notabililor, care ține acum consultări preliminare pentru congresul dela Carloviț, ce are a se ține în Septemvrie. Acest congres va fi unul dintre cele mai importante în istoria Sârbilor din Ungaria, deoarece în acela se va tracta despre nici mai mult, nici mai puțin decât despre autonomia bisericii sârbesce. Guvernul e inclinat a-i lăsa lunei laice sârbesce influența de până acum garantată prin legi asupra afacerilor sale culturale, nici patriarchul Angyelic nu se va opune acestora și a dat deja semn despre înclinarea de a nu-i amări elementului lumesc ingerența sa. Dar' aceste „concesiuni“ câtră poporul sârbesc, care s'au propriu dreptului seu și i s'au garantat prin statutul organic dela 1874, n'au să i-se lese numai pe nimic; ca preț guvernul cere trecerea Sârbilor la partidul seu și consilierii ministeriali pensionați, cari petrec acum aci sub numele de „conferența notabililor“, se dice că au să fie mijlocitorii în această cestiune și au să-i spună poporului sârbesc la acest congres, că autonomia lui se poate răscumpăra dela guvern numai prin alăturarea necondiționată la partidul guvernamental.

Acesta e secretul conventicului de pe Martinberg.

Cifrele dovedesc.

Sub acest titlu cetim tot în „Budapester Tagblatt“ următoarele:

Un politic a ținut odată că acel guvern e cel mai bun, care poate presenta budgetul cel mai bun.

Dacă luăm verbal această propoziție, atunci guvernul ungar ar fi unul dintre cele mai bune, dacă cuprindem însă înțelesul acestei propoziții, el e cel mai rău din toată Europa.

Deoarece budgetul e totdeauna bun în Ungaria, dar' socotelile de încheire sunt rele; în teoriă guvernul nostru produce finanțe foarte bune, dar' în praxă acele sunt miserabil de rele.

Cabinetul așterne în tot anul preliminarele sale de budget, și ce se vede? De șapte ani, așa-dar' de când acest guvern e la cărmă, deficitul e tot mai puțin. În anul ultim deficitul a fost numai de cinci milioane, respective 11,800,000 fl. și dacă ne cugetăm, că pe timpul, când a venit în fruntea guvernului actualul ministru-president, deficitul era de preste cincideci de milioane, trebuie să mărturisim, că acesta e un progres însemnat, ba chiar un succes mare.

Dar' cifrele nu dovedesc totdeauna; budgetul cu cifrele sale frumoase, durere nu dovedesce chiar nimic. Starea finanțelor noastre o descoper abia socotelile de încheiere și aci cifrele ne dovedesc la toată întâmplarea mai mult decât dorim. Budgetul și socotelile finale se au câtră olaltă ca visul cu deșteptarea, ca cugetul cu

fapta, ca idealul cu realitatea. Însușirea idealului e însă și în Ungaria aceea, că el nu se poate ajunge nici odată!

Dacă privim la budgetul și socotelile finale ale celor din urmă șapte ani, vedem că deficitul preliminar se întrece totdeauna în mod considerabil. Guvernul a anunțat, că va avè un deficit numai de 10 milioane și a avut în urmă un deficit de 30 milioane; el a promis, că va acoperi cheltuielile, dacă i-se permite ca să contragă o datoriă de 25 milioane și în sfârșit a fost silit să contragă o datoriă de mai mult ca 70 milioane.

Din această cauză luăm cu puțină bucurie spre cunoștință și scirea, că deficitul pe anul viitor va fi earăși mai mic cu 2¹/₂ milioane, după cum ne-a comunicat-o guvernul prin glaturile dela Viena. Budgetul, despre aceasta s'ntem convinși, — va fi sub regimul de ași tot mai bun, finanțele statului însă? nu i-se va arunca poporului nășip în ochi și se va face încercarea de a orbi bursele europene prin serii frumoase de cifre, — dar' la sfârșit guvernul va face datorii nouă, mai multe decât crede el însuși.

O ilustrațiune caracteristică despre economia financiară a guvernului ne ofere anul curent.

Nullum est iam dictum, quod non sit dictum prius. Și noi nu putem decât să repetăm ceea-ce au ținut politici opoziționali înainte de noi!

Ministrul nostru de finanțe a declarat în ședința dela 1 Decemvrie a dietei din anul trecut că incurgerile de dare vor fi în 1885 extraordinare și că el voiesce să reducă emisiunea obligațiunilor de rentă.

Ce s'a întâmplat însă acum? Ministrul de finanțe a emis îndată o rentă de 10¹/₂ milioane pentru acoperirea deficitului, după aceasta a primit îndată una după alta: 12 milioane pentru cheltuieli extraordinare, 18 milioane pentru căile ferate de stat și fabricile de fer, 7 milioane pentru regularea dela Raab și afară de aceasta s'au mai mărit bonurile cu 4 milioane. Suma dar' e: 51¹/₂ milioane deficit în primul cuartal al anului.

E aceasta crutarea mult mărită și politica financiară mult lăudată?

Și se nu uităm că la aceste 51¹/₂ milioane sunt de a se adauge încă sumele incuse din vinderea bunurilor de stat, că deci s'au întrebunțat aproape la 60 de milioane, fără-ca regularea dela Raab sau căile ferate de stat să fi cerut până acum sume mai mari.

Ce se va întâmpla încă în lunile restante după-ce toate isoarele sunt exhauriate?

Răspunsul e iute dat. Secerișul a trecut și acum se vor pune în acțiune acei 10,000 de executori de dare, cari trăiesc în Ungaria și nu-i lasă pe cetățenii Ungariei să trăiască. Șurubul de dare trebuie să lucre și după-ce s'a executat cel din urmă fir de paiu și s'a mînat ultima vită din staul, — se vor face datorii nouă.

Foița „Tribunei“.

Blăstēm de mamă.

Legendă populară,
de George Coșbuc.

(Urmare.)

II.

Dar' a fost ce-a fost să fie,
Că-au dat boale și urgie
Și-a dat Dumneșeu cel sfînt
Vremuri grele pe pămînt.
Și de multă răutate
Muriau oamenii pe sate
Și-au murit și trei feciori
Ai Lenuții frățiori:
Constantin încă-a murit
Gîndul nu și l'a-implinit.
Lena singură rămase,
Fără de feciori în casă:
De dor o inimă arsă.
Și ea, biata, supărată
De jale multă sfărmată,
Se ducea pe-al lor mormînt
Și se văieta plîngînd
Și plîngea și suspina
Și din suflet cuvînta:
„Dragii mei! D'al vostru dor
„Stau pe gîndul se mē-omor,
„Fie-vē somnul ușor!“
De-altă dată blăstēma
Și blăstēmînd cuvînta:
„Constantine, Constantine!
„Blăstēmînd să fii de mine!

„Blăstēmînd de mamă-ta
„Că ai dat pe soră-ta!
„Frații tēi mie-mi striga:
„Pe Lenuța nu o da!
„Tu ai dat-o, blăstēmînd,
„Pe hotarē-ndepărtate;
„Dar' te blăstēm blăstēm greu
„Din tot sufletul meu:
„Pămîntul nu te primească,
„Țērna nu te mai voască,
„Lutu-afară te isbească,
„Căci de dorul Lenuții
„Rumpu-mi firul vieții!“
Astfel dînsa blăstēma
Și-ași și mâni și-alaltă mâni
Și zile și săptămâni.
Și de multul blăstēmînd,
Vai, blăstēmînd s'a legat.

III.

Într'un amurgit de seară,
Constantin eși afară
Din groapă, galbin la față
Cu trup rece ca de ghiață.
El pîngea și lăcrēma
Și cu jale cuvînta:
„Duce-m'aș că-s blăstēmînd,
„Dar' nu pot că-s îngropat,
„Duce-m'aș că maica cere,
„Dar' nu pot că n'am putere;
„Nici am cal, nici căpeneag;
„N'am pe lume om cu drag,
„Căci ori-cine m'a vedē
S'a n'frica s'a spăria

„Făcēndu-și răpede cruce . . .
„Nici la mama nu m'oiu duce,
„Căci m'a blăstēmînd măicuța,
„Că eu i-am dat pe Lenuța!“
Și cum sta și cugeta
Gîndurile-l asuda,
El prin lacrimi se ruga:
„Sēlaș, mândru sēlașel,
„Fă-te-un șoim de călușel,
„Și tu pînză din sēlaș
„Fă-te un căpeneag,
„Și tu cruce schimbă-te
„Spadă de fier fă-mi-te,
„Ear' tu, Doamne, mē învie
„Dă-mi putere astăzi mie:
„La Lenuța duce-m'oiu,
„Acasă aduce-o voui“.

Dumneșeu l'a ascultat:
Putere de viu i-a dat;
Sēlașul l'a ascultat:
Și n'run cal s'a preschimbat;
Giolgiu-n căpeneag îndată,
Crucea-n spadă de fier, lată.
Constantin sue călare
Și pornesce-n fuga mare;
Și fugia calul ca vîntul,
De abia-atingea pămîntul,
Și sbura, dar' nu glumia,
Ci ca dorul se ducea,
Căci stăpînul îi dicea:
„Sboară murgule cu mine,
„Căci sbor alături cu tine,
„Sboară murgule pe cale,
„Căci sbor pe urmele tale!“

Și murguțul, puin păgân,
Duce-se cu-al seu stăpân,
Încât n'a fost bine seară,
Când ei își descălecară,
La Lenuța-n altă țeară.
(Va urma.)

Bunica

de Bojena Nēmcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iarnik.
(Urmare.)

„Nici un dobitoc nu este așa de bun, ca să nu fie și rău, cum și din contră nici unul nu este așa de rău, ca să nu fie și bun, după cum este la oameni. E o greșală, dacă gîndim, că dobitocul, ce are o față frumoasă și blîndă, trebuie să fie și bun, și cel-ce nu ne place, se vede că e rău. Fața câte odată e mintereată în lume. Se întâmplă, că omul de ceea-ce i-se urește, ce nu-l interesează, se lipsesce mai ușor, și că nici nu-i este așa de milă ca de cele frumoase, ce-i plac, și așa câte odată este nedrept față cu ele. Odată am fost în Hradeț la executarea a doi făcători de rele. Unul din ei a fost un om frumos, al doilea însă a fost urît, neprietinos, sēlbatec. Cel dintăiu a omorît pe un prieten al lui, fiindcă îl bănuia, că i-a amăgit iubita. Al doilea era născut din ținutul nostru; mē dusei la el, după-ce a fost osândit, în temniță, să-l întreb, dacă nu doresce, să li se dîcă ceva celor de acasă, că bun bucuros i-aș face-o asta. Se uită la mine, rîse sēlbatec, apoi scuturînd din

Bani, bani și earăși bani îi trebuiau lui Montecuccoli, pentru-ca să poată purta răsoai; datorii, datorii și earăși datorii face Tisza, pentru-ca să poată guvernarea mai departe. „Aceasta e toată știința, aceasta e sensul cel mai profund al cărților“ precum țice poetul.

... Să nu ne lăsăm înșelați prin splendoarea externă, ci să cugetăm, că chiar și expoziții industriale pompoase au ca urmare ruina industriilor, că chiar și bugetele cele mai strălucite, au ca urmare socoteli finale triste.

Cifrele dovedesc, dar' aceste nu e permis să fie false.

Cronică.

Camera advocațională din Brașov comunică, că a numit de curator pentru cancelaria repositului avocat din Brașov Constantin Panțu, pe avocatul din Brașov George László.

Ninsoare. În Maramureș erau țile atât de reci, ca și în timpul iernei. În valea Tiszei la Söllin a nins în decursul unei nopți întregi.

Alegere de director. De director al seminarului bisericesc evanghelic din loc s'a ales profesorul Dr. Iosif Konnerth.

Un birtaș brutal. Aseară s'a încins o ceartă între un birtaș din strada Șevis și un țeran român. După-ce țeranul nu vră să dea drept birtașului, acesta l'a prins și l'a aruncat, înainte de a se pute bietul țeran apăra, în canalul ce curge de-alungul stradei. Birtașii de regulă își fac înșiși dreptatea!

Și aceasta e o plăcere de vânătoare. Sub acest titlu cetim în „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“: Din Tușnad ni se scriu cu datul dela 6 l. c. următoarele: „Fiind d-ta, după cât știu eu, prieten al povestilor de vânătoare, îmi iau voie a-ți enara o vânătoare adevărată și cu toate aceste comică, care s'a întreprins în treacă în contra inscripțiilor, ce s'nt scrise în „limbi antipatriotice.“ S'a întemplat anume, că în țilele cele calde înainte de ploaia cea rece, umblau pandurii și gendarmii prin Tușnad rădând toate inscripțiile scrise în „limbi antipatriotice,“ și lipind hârtie preste ele acolo unde nu se puteau rade. La unul dintre cei doi medici de băi, a căruia tablă albă avea inscripțiile „Furdő orvos“ și „doctorul băilor“ s'a lipit peste numirea din urmă hârtie neagră. Aceasta prospicia foarte comic și a dat prilegiu la următorul *bonmot*: Unul care nu înțelege limba statului, întreabă, ce are să însemneze această tablă schimonosă, la ceea-ce 'i-se răspunde în limba germană: „Herr Furdő hat hinter die Ohrvascheln (orvos) zwei Visikaturen erhalten!“ (Domnul Furdő a primit după urechi două visicaturi.)

Probă de știință istorică în stil maghiar, ne dau foile maghiare. După informațiile acestora aflăm, că L. Réthy dela Deva a descoperit, că imperul roman a fost numai imperiu latin și nu roman; că romanismul numai acolo a prins

cap, îmi țice: „Eu, o veste, o salutare, cui? Nu cunosc pe nimene? Se întoarse dela mine, își puse fața în palmă și seșu puțin așa, apoi sări sus și se puse înaintea mea cu mâinile încrucișate, întrebând: „Omule, vei face ceea-ce am să te rog?“ „Fac, bun bucuos,“ țice eu și 'i-am întins mâna.

„În momentul acesta în fața lui se zugrăvia o durere așa de grozavă, încât tot aș fi făcut pentru el; fața lui pierdă toată urciunea, deștepta numai mila și interesul. Bine trebuie să 'mi se fi fost uitat în inimă, căci apucându-mă de mână, o strînse și cu glas mișcat țice: „Dacă cu trei ani mai înainte aș fi putut să 'mi dați mâna așa, n'aș fi aicea. De ce nu ne-am întâlnit? de ce nu mă întâlneau decât oamenii, cari mă călcau în colb, care își băteau joc de fața mea ei, care mă hrăneau cu pelin și cu otravă! Mama nu mă iubia, fratele mă goni din casă, surorii mele îi era rușine de mine și aceea, de care gândiam că mă iubese, pentru care îmi jertfiam, dacă cerea, viața, pentru al căreia zimbet plăcut aș fi fost rupt albastrul de pe cer, pentru care de atâte ori îmi părea rău, că n'am țice vieți, ca să le jertfesc pentru dragostea ei, aceea numai își bătea joc de mine, și când voiam să aud din gura ei ceea-ce toți își povestiau, mă goniam din ușă printr'un câne, — și omul cel sêlbatec plângea ca un copil. După o vreme își șterse lacrimile, mă luă de mână adăugând încet: „Când veți ajunge prin revierul de Marșendorf, duceți-vă în valea cea sêlbatec, pe deasupra prăpăstiei este un brad singuratec, aceluia duceți 'i salutarea mea și păsêrilor sêlba-

rădăcini, unde *lingua rustica* era în popor și s'a răspândit mai departe între popoarele barbare, formând dialectele(?) spaniole, franceze, reto-romane. În Dacia a venit limba română care s'a născut în Ilirie (Dalmația) numai în suta 12—14. Ce pagubă că n'a fost profesorul german *Curcius* la prelegerea lui L. Réthy. Avea să învețe foarte mult și să 'și corige toată istoria limbii și literaturii latine, propusă de dînsul la universitățile din Germania. Dar' ce știu profesorii din Germania? Nimic alta decât să înceapă pe tinerii Sașilor din Ardeal cu idei anti-patriotice. Cât pentru venirea limbii românești numai în suta a 12—14 în fosta Dacie, L. Réthy desigur o va fi întărit cu argumente, pe cari țiarele maghiare le retac. Noi fără de a-i cunoaște argumentele credem în cuvintele lui L. Réthy. Noi mai credem și aceea, că în suta a 12—14 Români, când s'au „furișat“ în fosta Dacia, au adus cu sine și Carpații și riurile în cea mai mare parte. Până a nu veni Români, Carpații, se vede că erau în fosta Dacia mai rari decât colții în gura unei babe bătrâne. Români au adus d. e. Retezatul, Surul, Buceciul. Tot Români: Vêrful lui Petru, Bărbatul, Peatra-albă, Godianul, Titianul, Bêtrâna, Păltineanul, Strîmbul, Oașul, Cindrelul, Negoiul, Orlea, Vêrful Omului, Muncelul, Scărișoara etc. etc. etc., căci dacă găsiu munții acestia aici, desigur că 'i numiau și ei după numirile ce le dase locuitorii, cari erau acum de cel puțin trei secolii în țeară. Noi nu putem crede, că Maghiarii vor fi ținut în suspens numirea mai a tuturor munților până vor veni Români. Cu atât mai puțin putem crede aceasta cu cât ei schimbă numiri deja vechi cu traduceri sau cu adoptări maghiare precum d. e. din Turnu-Rosu: Verestorony, din Turnișor: Torony, din Cristian: Kerestény-Sziget, din Mercuria: Szerdahely, din Sebeș: Sebes, din Lancremi: Lomberek, din Făurești: Kovácsfalva etc. etc. etc.

A plesnit broasca. „Maghiarii“ din Budapesta au voit să dovedească lumii, ce avea să vină în capitala Ungariei spre cercetarea expoziției, că au lipsă nu mai puțin decât de șese teatre neaoșe „maghiare“ pentru a satisface inclinărilor artistice „naționale“. Curând însă, adevă abia după vre-o câteva săptămâni s'a dovedit într'un mod foarte drastic, că un teatru național maghiar, unul singur, e destul chiar și pe timpul expoziției pentru „mulțimea“ vizitatorilor cunoscători de „limba statului“. Eată ce 'i se scrie din Budapesta organului maghiarofil „Neue freie Presse“: „Din Pesta“ — țice țiarul vienez — „ni se serie cu data de 5 l. c.: La toată întemplarea s'au pus prea mari speranțe în expoziția regnicolară, și cele mai multe din aceste speranțe s'au frânt prin cele întemplate. Încă nu e timpul de a suna deficitul enorm, care amenință în cercurile industriale. Afară de aceasta abia a trecut jumătatea duratei expoziției, și al doilea cwartal poate repara ceea-ce n'a succes în cel dintăiu. Dar' teatrele și dirigenții slabi ai acestora n'au dispus de puterea de rezistență trebuincioasă pentru a suporta mai îndelung rēul și astfel sîntem de câteva țile martori jalnici ai unor evenimente de tot triste. Cu excepțiunea operii regesci, care prin farmecul casei noue și a reprezentațiilor de actori străini, adese-ori foarte nenorocoși, își mai umple casele, — teatrele sînt goale. Puținul public din străinătate și din provincie preferă a pe-

tece, ce sboară în giurul lui și munților celor înalți. Sub crăcile lui m'am culcat ani întregi, lui 'i-am spus ceea-ce nimene nu scie, sub el tot nu eram un așa biet de mișel, eram — el tăcū, seșu earăși pe laviță și nu mai vorbi nici nu se uită la mine. Mă dusei dela el cu milă; oamenii blăstămau, afurisiau pe cel urit, că merită moartea, că hoția 'i-se vede din ochi, că nu vrea să vadă nici pe un preot, nici pe altcineva, că oamenilor le scoate limba și că merge la moarte ca la un praznic. De cel frumos le era milă, se băteau pentru cântecul, ce făcuse în temniță și fiecare doria să capete iertare, fiindcă numai de zulie a omorît pe un prietin, pe când celalalt numai și numai de rēutăcios ce era, a împușcat pe o fată, care ci-că nimica nu 'i-a făcut, și omoria pe oameni. Așa fiecare judecă după simțemântul lui; câte necare, atâte judecăți; fiecărui ochiu lucrul se arată altfel, de aceea e și greu de hotărît: asta e așa și nu e slobod să fie altfel. Dumnețeu singur cunoaște lumea, el se uită în ascunsurile cele mai tainice ale inimii oamenilor și o judecă; el înțelege limba animalelor, înaintea lui calicele ori-cărei ierbuță este limpede, el cunoaște potețele de ori-și-ce vermișor, freamêtul vântului se dă după porunca lui, apele curg, unde le-a însămnat el drumul“.

Pădurarul tăcū earăși; luleaua 'i-se stînsese; ochiul lui frumos lucia, fața lui sēmăna cu o vâlcea de pe munți, luminată de lucirea blândă a soarelui de toamnă, pe care e însă destulă verdeăț și destule floricele, chiar deși pe virfuri ar zăcă zăpada. (Va urma.)

trece serile în liber și numai „Teatrul național“ bogat dotat e în stare a se opune aversiunii publicului. Cea dintăiu jertfă cădută e societatea dlui Feleki, care a dat reprezentațiuni maghiare atât în teatrul din fortăreața Budei, cât și în teatrul german. Directorul teatrului german, dl Stanislau Lesser a dovedit a fi om isteț de geșeft, deoarece ce nu s'a încrêut în speranțele oferite de expoziție și 'și-a dat casa sa în chirie pentru durata vederii pentru bani grei trupei maghiare, a cărei „Staar,“ era filomela maghiară, doamna Luisa Blaha. Fie că steaua divei e spre apunere; fie că nu există public maghiar de ajuns numeros nici în fortăreața Budei nici în Wallgasse; fie în sfîrșit că străini sînt cu mult mai puțini decât se credea — destul că dl Feleki s'a vêdut țilele aceste nevoit a le țice amênduror teatrelor *valet!* și a 'i lăsa pe membrii trupei sale în cea mai mare miserie, ear' doamna Blaha s'a grăbit, în legănu gloriei sale, a se re-întoarce la teatrul popular din strada Kerepes. Un comitet de actori voiesce să facă încercarea de a continua cu teatrul; cine le voiesce însă artistilor vredniți de compătimit binele, acela fi va abate dela acest propus. Și comisiunea teatrală orășenească se pare că aprobă această părere; ea s'a mulțumit cu a plăti din cautiunea lui Feleki gagele cadente și a țice cu aceasta basta. Mai deodată s'a întemplat și ruinarea așa numitei hale maghiare de operete, pe care a înființat-o un comician predilect al teatrului popular și care se bucura de spriginul presei întregi. Întreprinderea se priva de patriotică; era vorba să paralizese germanizarea... După o existență abia de câteva săptămâni a dispărut însă dl director de pe arena teatrală și stabilimentul a rămas câteva țile închis sub cuvânt de adaptări noue. Sub o nouă direcțiune s'a deschis îndată după aceea, dar' publicul a lipsit și ađi — bancrotarea e oficială.“

Sporiu în cele finanțare. După conspectul din urmă al ministrului ung. de finanțe intratele fac suma de 62,458.270 fl., cheltuielile 77,242.473. Conspectul din cwartalul ântăiu arată intrate: 132,942.000 și cheltuielile: 166,773.000. Va să țice într'o jumătate de an un deficit de 48,415.203 fl. Pentru-ce n'ar pune ministrul de finanțe toba în mișcare? Să mai subție deficitul și să putem plăti primei donne Turolla, dela pompoasa operă din Budapesta, angagiamentul bagatel de 36.000 pe opt luni; 9000 fl. pe lună sau 300 fl. pe țic, ca să nu mai pomenim de gagele celualalt personal al operii și al baletului.

Scolar din România. Ministrul de interne a adresat o circulară prefecților de județe, invitându-'i să iee măsuri, conform art. 12 din legea instrucțiunii și art. 12 din legea comunală, spre a se repara localurile de scoale, înzestrându-le și cu mobilierul și lemnele necesare până la 14 August.

La această epocă se va institui o comisiune, compusă din doi locuitori fruntași, preotul satului, învêțătorul comunal și primarul, care prin proces-verbal va constata starea localurilor și reparațiunile făcute.

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia-Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

În actele patriarhatului constantinopolitan nu aflăm între anii 1370 și 1401 mărturie precisă despre atrnarea Ungro-Vlachiei întregi de acest patriarhat. Dela 1380 până la 1389 este adevărit în asemenea atrnare numai metropolitul Antim, care fusese denumit în anul 1370 „metropolit al unei părții Ungro-Vlachiei“ sau al Severinului, unde se înființă acum o doua metropolie coordonată pentru Ungro-Vlachia. (A. P. I, 532—535.) Prin introducerea acestei stranie bicefalii bisericesci, patriarhatul pare să fi urmărit scopul de a-și asigura astfel supremația asupra bisericii române, probabil pentru-că țeara începuse a gravita earăși spre Ochrida, aspirând la mai multă autonomie bisericescă. Antim (cu numele mirean Daniil Kritopulos), fiind denumit metropolit al Severinului, fusese destinat pentru viitor ca următor al lui Iacint, denumit sub Alexandru Vodă (1358) „Metropolit a toată Ungro-Vlachia“. Pe urmă vedem însă că nu el, ci altul, numit Chariton, ocupă acest prim scaun metropolitan. Chariton este menționat în actele patriarhatului (II, 7.) ca metropolit ântăiu al Ungro-Vlachiei la anul 1380 împreună cu Antim; dar' numai acest din urmă se află aici subscris ca „metropolit al „Ungro-Vlachiei“, ca și mai în urmă. De aici putem conchide că numai metropolitul Severinului, pentru acest timp numit simplul metropolit al Ungro-Vlachiei, a rămas de fapt supus patriarhatului constantinopolitan. Prim metropolitul Ungro-Vlachiei însă s'a des-făcut de această atrnare, precum ne arată scrisoarea către Mircea.

Părerea lui Golubinski¹⁾ că atrnarea de Ochrida, adevărită în acest act, s'ar referi

¹⁾ Partea privitoare la Români tradusă de Cavaciovcan, privire scurtă asupra istoriei bisericesci române-ortodoxe, Iasi 1879. Metropolia Ungro-Vlachiei pag. 17 sq.

numai la timpul dintre 1389—1396, unde nu se află în actele patriarhatului nici o mențiune despre atrnarea Ungro-Vlachiei de Constantinopole, nu o putem admite, până-ce nu este adevărit că înainte cum și după aceasta ambii metropoliți ai Ungro-Vlachiei erau supuși patriarhatului constantinopolitan¹⁾. Dela anul 1396 până la 1041 apare earăși numai metropolitul Severinului în asemenea atrnare, și tocmai la 1401 aflăm toată Ungro-Vlachia supusă din nou patriarhatului constantinopolitan. (A. P. II, 494.) Prim metropolitul are de acum și titlul de „Exarch a toată Ungaria și al plaiurilor“, ca primat al Ungro-Vlachiei și Exarch patriarhal pentru Ardeal și Ungaria. Metropolitul Severinului, la care aparținea biserica română din Ardeal și Ungaria, se vede că era subordonat acum primatului Ungro-Vlachiei, pe când înainte el era coordonat ântăiului metropolit și supus numai patriarhului. Curând după aceasta metropolia Severinului dispare, fiind probabil transferată în Ardeal.

Din aceste date, a căror lămurire am încercat-o aici pe scurt, vedem că atrnarea de Ochrida nu se poate primi așa ușor, cum face dl Xenopol. Noi o putem susține cu probabilitate din început numai pentru Ungro-Vlachia (cu părțile de peste munți) înainte de 1359, avându-'și originea în stăpânirea bulgară; ear' pe urmă după 1370 până pe la 1400, cu excepțiune de metropolia Severinului, înființată dela Constantinopole.

Tocmai pe timpul când Valachia întrase în legătură cu Ochrida, veni la domnie în Moldova Iuga Vodă (1374). Se pare deci, că după acest exemplu, poate și prin mijlocirea Valachiei, el a luat metropolit într'adevăr dela Ochrida, cum spune cronica lui Ureche. După acest precedent a urmat, cum am vêdut, și metropolitul Iosif, care, după conflictul rezultat de aici cu patriarhatul constantinopolitan, se supuse apoi earăși jurisdicțiunii de mai înainte a acestui patriarhat. (Va urma.)

Invitare.

Adunarea generală a despărțemântului IV (Sebeș) al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român se va ține în est-an la 6 Septemvrie a. c. st. n. în comuna Casteu, pretoriatul Orăștiei.

La această adunare se invită cu toată onoarea toți membrii aparținători acestui despărțemânt, precum și alți iubitori de cultură și progresul poporului român.

Sebeș, în 5 August 1885.

Diracțiunea desp. IV.

Ioan Piso,
director.

Danil David,
secretar.

Posta ultimă.

Zell, 7 August n. Archiduceasa Valeria a sosit aici. Maiestățile Lor vor sosi la 8 oare seara.

Marsilia, 7 August n. Starea sanitară s'a îmbunătățit.

¹⁾ Rangul metropoliților Ungro-Vlachiei în ierarchia constantinopolitană este pentru acest timp, până-ce cestiunea nu e destul lămurită, un criteriu prea nesigur pentru a decide despre atrnarea dela Constantinopole. Dacă Antim are dela 1381 înainte un rang mai înalt decât se cuvenia metropolitului Severinului, atunci nu urmează de aici, că el ar fi trecut la ântăia catedră metropolită, cum crede Golubinski. Înainte de înaintarea rangului lui Antim — mai ântăiu ca „locoțitor al Nicomediei“ (a. 1381—1383), apoi cu rangul după Nicomedia — întăiul metropolit al Ungro-Vlachiei nu are un asemenea rang. (A. p. II, 7. 10.) Deci Antim pare să fi primit rangul mai înalt numai ad personam, pe temeiul calității sale de locoțitor al Nicomediei. Pe urmă rangul lui Antim (după Nicomedia) s'a atribuit ântăiului metropolit al Ungro-Vlachiei, pe când metropolitul Severinului are rangul după Amasia. Dar' după-ce toată Ungro-Vlachia deveni earăși de fapt supusă patriarhatului, primatele ei primesc rangul de Ancira.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI.“

Innsbruck, 8 August n. Maiestatea Sa a sosit la douăsprețede oare noaptea fiind salutat în mod entusiast. Dela gară până la castel tot drumul a fost iluminat cu foc bengalic ca țiu. Cu toate că era târțiu noaptea și vremea era rea, mulțimea era îndesuită.

Londra, 8 August n. Se vorbește, că cele mai noue depeș ale lui Giers sînt de un cuprins pacinic și pun în prospect o soluțiune a cestiunii afgane cât mai curând.

Marsilia, 8 August n. De alaltăieri până ieri au fost 26 casuri de moarte de cholera.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— În 23 Septembrie n. a. c. imobilele lui Iosif Hay la tribunalul reg. din Oradea-mare.

— În 28 August n. a. c. imobilele lui Petru German; în 30 Aug. n. imobilele lui Samuil Holzstein la tribunalul din Alba-Iulia.

Edicte:

— Din partea tribunalului reg. din Arad se provoacă toți aceia, cari au oare-cari pretensiuni la proprietatea răposatului Ioan Dobó, a 'și-le insinua în decurs de un an la tribunalul reg. de acolo.

— Din partea judecătoriei cerc. din Buteni se provoacă toți cari au oare-cari pretensiuni la proprietatea v. Florița Gale, a 'și-le insinua în 45 de zile la jud. cerc. de acolo.

Sciri economice.

Statistica vitelor în România. Diarul „Posta” din Galați scrie: D. M. A. Bădulescu, referent-statistic, a adresat ministerului de comerț un interesant raport asupra statisticii vitelor din România.

Di Bădulescu constată că, după referaturile administrațiunii, numărul total al vitelor ce au existat în toată țeara în anul 1884, afară de capitala României, ar fi de 8.697,571 capete. Acest număr raportat la populațiunea țării, care după calculul făcut s'ar urca aproximativ la cifra de 5.233,780 locuitori, ar veni 1.66 capete de fiecare locuitor.

Repartiția lor după specie și în ce raport stau aceste specii între dîsele, ne dă următorul rezultat:

Cai	532.881	6.13%
Boi și bivoli	2,376.066	27.32%
Oi	4,654.776	53.52%
Capre	244.925	2.81%
Rîmători	886.411	10.19%
Asini și catări	2.482	0.03%

Din acest tablou se vede, că numărul oilor întrece singur pe celelalte specii reunite; ele reprezintă cifra de 53.52%; după acestea vin boii cu 27.32%; rîmătorii cu 10.19%; apoi caii 6.13%; caprele cu 2.81%; și în cele din urmă asinii și catării, care sînt mai puțin la număr.

Piața din Sibiu, 7 August. Grâu Hectolitra 74—80 chilo fl. 5.20 până fl. 6.—, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 4.—, până fl. 4.80 sęcara 66 până 72 chilo fl. 3.20 până fl. 3.80, orș 58 până 64 chilo fl. 3.80 până fl. 4.60, ovės 38 până 45 chilo fl. 2.— până fl. 2.60, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 4.— până fl. 4.60, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.30, semēntă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 7.— până fl. 8.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, linte 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pāsāt de grâu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, fāinā Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, slānina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 52.— până fl. 55.—, sēu brut fl. 30.— până fl. 32.—, sēu de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sēu fl. 56.— până fl. 58.—, sāpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fēn 100 chilo fl. 1.60 până fl. 02.—, cânepa fl. 40.— până fl. 41.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.75 până fl. 3.25, spirțul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 44 cr., carnea de vițel 36 până 40 cr., carnea de porc 42 până 44 cr., carnea de berbec 22 până 24 cr., ouē 10 cu 18 până 20 cr.

Piața din Media, 6 August. Grâu hectolitra fl. 5.—; până fl. 5.50; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.50; sęcara fl. 3.— până fl. 3.30; orșul —.— până fl. —.—; ovėsul fl. 2.— până fl. 2.20; cucuruzul fl. 4.— până fl. 4.25; seminta de cânepă fl. —.— până fl. —.—; crumpenele fl. 1.50 până fl. 1.70; mēlaiul hectolitra fl. 14.— până fl. —.—; mazerea fl. 8.— până fl. 10.—; fasolea fl. 4.— până fl. 4.50; linte fl. —.— până fl. —.—; chiminul (sęcārea) fl. 40.— până fl. —.—; sēu brut 100 kilograme fl. 30.— până fl. 36.—; lumini de sēu vērșate fl. 54.— până fl. —.—; unsoarea de porc fl. 68.— până fl. 70.—; slānina fl. 60.— până fl. 66.—; cânepa fl. 44.— până fl. 46.—; fēnul fl. 2.20 până fl. 2.50; sāpunul 100 bucāți fl. 26.— până fl. 36.—; spirțul gradul 10 cr.; carnea de vită kilo 42 până —.— cr.; carnea de vițel 40 până 44 cr.; carnea de porc 48 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 6 August n., s'a notat: unguresci bētrāni grei 36 cr. până 37.— cr., unguresci grei, tineri 38.— cr. până 39.— cr., de mijloc 39.— cr. până 40.— cr., ușori 40.— cr. până 42.— cr. marfā țērāneascā, grea 37.— cr. până 38.— cr., de mijloc 38.— cr. până 38½.— cr., ușorā 40.— cr. până 41.— cr., romānesci de Bakony, grei 37.— cr. până 38.— cr., transito de mijloc 37.— cr. până 38.— cr., transito ușori —.— cr. până —.— cr., transito sērbesci, grei 38.— cr. până 39.— cr., transito de mijloc 38.— cr. până 39.— cr., transito ușori 39.— cr. până 40.— cr., îngrāșāți cu ghindā —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpenți la garā.

Bursa de Budapesta

din 7 August st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
" " " " 4%	98.50
" " hārtie " 5%	91.90
Imprumutul cāilor ferate ung.	148.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	123.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	109.—
Bonuri rurale ung.	103.25
" " " cu cl. de sortare	103.25
" " " bānāțene-timișene	103.—
" " " cu cl. de sortare	102.50
" " " transilvane	102.25
" " " croato-slavone	102.—
Despāgubire pentru dija ung. de vin	98.—
Imprumut cu premiu ung.	119.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	120.—
Renta de hārtie austriacā	82.50
" " " argint austriacā	83.25
" " " aur austriacā	109.—
Losurile austr. din 1860	139.50
Acțiunile băncei austro-ungare	877.—
" " " de credit ung.	287.—
" " " " austr.	282.—
Argintul	—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni impērātesci	5.90
Napoleon-d'ori	9.93
Mārci 100 imp. germāne	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	125.45

Bursa de Viena

din 7 August st. n. 1885.

Rentā de aur ung. 6%	—
" " " " 4%	98.60
" " hārtie " 5%	92.10
Imprumutul cāilor ferate ung.	148.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.10
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	124.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	109.10
Bonuri rurale ung.	103.50
" " " cu cl. de sortare	103.50
" " " bānāțene-timișene	103.—
" " " cu cl. de sortare	102.50
" " " transilvane	102.50
" " " croato-slavone	102.—
Despāgubire pentru dija ung. de vin	98.—
Imprumut cu premiu ung.	119.30
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	120.30
Rentā de hārtie austriacā	82.70
" " " argint austriacā	83.35
Rentā de aur austriacā	109.05
Losuri austr. din 1860	139.80
Acțiunile băncei austro-ungare	879.—
" " " " austr.	277.—
" " " de credit ung.	282.—
Argintul	—
Galbeni impērātesci	5.81
Napoleon-d'ori	9.94
Mārci 100 imp. germāne	61.45
Londra 10 Livres sterlinge	125.40

Bursa de București.

Cota oficială dela 6 August st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	—	vend.	93.—
Rur. conv. (6%)	"	—	"	—
Acț. de asig. Dacia-Rom.	"	284½.	"	—
Banca națională a Romāniei	"	1253.—	"	—
Impr. oraș. București	"	30.—	"	31.—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Acț. de asig. Naționala	"	226½.	"	—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	—	"	89¼.
Societ. const.	"	174.—	"	230.—
Schimb 4 luni	"	—	"	34.—
Aur	"	—	"	10.80

Nr. 620—1885.

[167] 3—3

Concurs.

La scoalele reuniunii fostilor grānițeri din regimentul I român sînt de conferit pe calea concursului următoarele stațiuni învēțătorești:

1) Postul de învēțătoreșă la scoala din Voila, comitatul Fāgārașului cu salariu anual de 300 fl. v. a., cuartir și lemne de foc după trebuință.

2) Postul de învēțătōr secundar la scoala din Vestem, comitatul Sibiului, cu emolumentele: 200 fl. salariu anual, apoi cuartir și lemne de foc.

3) Postul de învēțătōr-adjunct la scoala din Voila, cu salariu de 180 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

Concurenții la aceste posturi au sē-și subștearnā cererile instruite cu diploma de calificāțiune și alte documente legale pānā în 20 August a. c., st. n. la

Comitetul administrator de fondul scolastic al fostilor grānițeri din regimentul I român, în Sibiu.

La o învēțătoreșă de stat mārītātă se primesce o copilă de 10—12 ani din o casă inteligentă în vipt.

Amēnunte sub „A. Z.” Poste restante, Sibiu.

166 [2—3]

Banca generală de asigurare

[145] 21

„TRANSILVANIA“

în Sibiu,

fundată în anul 1868

asigurează prelunga condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clādiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de cāmp, mobilii etc.
- pe vieța omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despāgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viețā
în a. 1869—1881 fl. 427,157.49	în a. 1869—1881 fl. 282,919.87
în a. 1882 „ 54,792.92	în a. 1882 „ 32,382.04
în a. 1883 „ 34,761.25	în a. 1883 „ 32,843.10
în a. 1884 „ 24,778.08	în a. 1884 „ 40,084.13
Suma fl. 541,549.74	Suma fl. 388,229.14

929.778 fl. 88 cr.

Conform bilanțului pentru 1884 fondurile de rezervă și garanție se urcā la

555.114 fl. 63 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslūșiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cisanădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Prima fabrică de casse ardeleană

a lui

A. G. Öszy

recomandă

CASSELE SALE DE BANI ȘI CĂRȚI

sigure contra focului și a spargerii

anume construite și cari se pot descuria numai de cumpēratori instruiți, de diferite forme și mārimi, cu prețuri mai eține, decāt fabricatele de acest soi u ale altor fabrici. Cassele se pot vedē în localul fabricei

Sibiu, strada Neustift Nr. 9.

Recunoștință publică.

La recercarea fabricantului de casse de aci A. G. Öszy, prin aceasta se adeveresc, că cele douē casse de documente, duple, sigure în contra focului și a spargerii (malte de 2'15 metri, în lățime de 1'38 metri) provēdute cu nou perfecționatul lācat american de împuns și cu douē lācate chubb, comandate dela susnumitul fabricant și fabricate de el însuși, atāt cu privire la bunētatea fabricatului, cāt și cu privire la prețul moderat, au aflat cea mai deplinā recunoștință.

Subscriberi cassā de păstrare poate recomanda cu toată cāldura ori-și-cui fabricatele de casse din patriā ale dlui A. G. Öszy.

Sibiu, 20 Ianuarie 1885.

Direcțiunea

dela „Hermannstädter allgemeine Sparkasse“.

22 [133]

Afară de atestatul de sus, mai stau spre privire la dispoziție încă alte multe scrisori de recunoștință și laudă.

Cataloge de prețuri, ilustrate, la cerere se trimit gratuit și franco.